

2013

28/08 Шведски учени откриха нов химичен елемент

Група шведски учени от изследователския център GSI в Германия потвърдиха съществуването на нов елемент, съобщи Би Би Си. Той носи пореден номер 115 в Периодичната таблица. Откритието предстои да бъде официално наименувано, но засега носи временното име унунпентиум.

115-ият елемент е споменат за пръв път през 2004 г., когато група руски учени отчита създаването на свръхтежък атом със 115 протона по време на един от експериментите им, но е било нужно допълнително проучване, за да се потвърди съществуването му. Наскоро унунпентиумът е бил синтезиран отново, когато екипът от GSI изстрелял лъч от калциеви йони върху тънък филм от америций. Поради тяхната нестабилност новите атоми останали цели за части от секундата преди да се разградят на по-прости частици.

С високия си пореден номер унунпентиумът попада в категорията на трансураниевите (или свръхтежки) елементи, които са всички атоми с по-голям пореден брой протони от урана, който съдържа 92. Те могат единствено да бъдат синтезирани в лабораторни условия и се считат за нестабилни и радиоактивни.

Резултатите от експеримента предстои да бъдат прегледани и одобрени от научния свят, след което елемент 115 ще бъде удостоен с постоянно име. Чрез синтезирането на трансураниеви атоми учените се надяват да открият нови елементи с полезни свойства, които в бъдеще да имат практически приложения.

31/08 Мат Деймън ще получи награда за екология

Холивудските актьори Мат Деймън и Хейдън Панетиър ще получат награди от Асоциацията на медиите, защитаващи околната среда. Това съобщи БТА, цитирана от сайта на БиТиВи.

Деймън ще бъде отличен за непрекъснатата ангажираност по работата си с организацията Water.org, на която той е съучредител. Нейна цел е да помогне за осигуряване на чиста вода и санитарни условия на хората от цял свят.

Панетиър ще получи наградата "Бъдеще", която се присъжда на млади лица от развлекателната индустрия, които имат потенциал да бъдат активисти на движението за опазване на околната среда. Актрисата работи с фондация за изследване и опазване на океаните.

Наградите ще бъдат връчени на церемония в Бърбанк, Калифорния, в средата на октомври.

2/09 Асоциация по рециклиране: Автоморгите у нас масово не спазват екоизискванията

Повечето морги за автомобили в България не спазват екологичните изисквания. За това алармират от Българската асоциация по рециклиране в съобщение до медиите.

Масова практика е автоморгите да нямат разрешение за разкомплектоване на излезли от употреба автомобили, посочват от БАР като уточняват, че така те приемат колите цели и без нужните разрешения и правила демонтират двигатели, скоростни кутии, акумулатори. В повечето случаи, фирмите не разполагат със съответните системи за източване на течности от колите и правят това на работната площадка, която най-често няма необходимото защитно покритие. Маслата, акумулаторите и въздушните възглавници на колите от своя страна са опасни отпадъци и с тяхната неправилна употреба се замърсява околната среда като така се подлага на риск човешкото здраве.

Според асоциацията, многобройни са и случаите, когато в автоморгите се крият незаконни пунктове за изкупуване на скрап които са без разрешително, не водят документация и не издават финансови документи. Тези фирми не влагат и стотинка в мерки за опазване на околната среда, а същевременно предлагат по-висока цена за изкупуване на акумулатори. Те ги изкупуват без киселина, като тогава тя също се източва безконтролно. Не се редки случаите, когато автомобилите се пресоват, без преди това от тях да се отделят различни видове вредни елементи и така те постъпват в заводите за преработка на метали.

БАР напомня още, че при последната проверка под ръководството на сектор "Престъпления, свързани с МПС" в Главна дирекция "Национална полиция" са съставени над 140 акта от РИОСВ, НАП и Инспекцията по труда. Констатираните нарушения основно са за извършване на дейност с опасни отпадъци и химикали без съответните разрешителни, нарушения на установените правила за противопожарна безопасност и други.

Аналогичен е случаят и с автосервизите на територията на страната, пишат още от Българска асоциация по рециклиране. Повечето от тях са без договори с лицензирани фирми за предаване на отработени масла, стари автомобилни гуми и други образувани от дейността отпадъци. По закон те трябва да събират изгорелите масла в специални варели, а на практика повечето използват моторното масло за отопление. При изгарянето се отделят вещества, които замърсяват въздуха и причиняват онкологични заболявания.

Друга незаконна схема в автосервизите е свалянето на катализаторите с обяснението, че са запушени. След това те биват продавани на добра цена на фирми, които изкупуват стоката, като на тяхно място се слагат резонантни тръби, които струват доста по-евтино, но не са ефективни за опазването на околната среда.

3/09 Фандъкова: Постепенно отпадъците в София наистина ще се събират разделно

Столичната община си е поставила амбициозната задача в следващите няколко години постепенно навсякъде в София да бъдат поставени нов тип контейнери "иглу" за разделно събиране, от които отпадъкът да се отнася по друг метод, различен от десегашния. Това се разбра днес от изказване на кмета на София Йорданка Фандъкова, която провери работата по проекта с първите кофи за смет от новия вид, поставени в кварталите "Овча купел". Такива има и в "Кремиковци".

Кметът определи като порочен стария начин за общо отнасяне на стъклото, хартията и метала - заедно от сметоизвозващите фирми. При него е нужно след това сепариращи инсталации да разделят отпадъка. С новия метод това вече няма да е нужно.

Целта на общината е през следващите няколко години постепенно във всички столични квартали да се въведе новата система. За целта ще се провеждат широки информационни кампании най-вече сред децата.

В район "Овча Купел" вече са разположени на 48 точки за събиране на отпадъци контейнери за стъкло, пластмаса и хартия. Раздадени са и на 14 домакинства чували и контейнери за събиране на отпадъци "от врата на врата". В район "Кремиковци" са разположени 29 точки за събиране на отпадъци и 1 500 броя "от врата до врата". Общата стойност на инвестициите за закупуване на пластмасови контейнери, чували и пет превозни средства за извозване на събраните отпадъци в двата района е 2 687 746 лева. Столичната община закупи 5 камиона, които ще обслужват системата за разделно събиране. Осигурени бяха необходимите чували и контейнери.

Проектът е пилотен и е част от изпълнението "Изграждане на интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци", финансиран от оперативна програма "Околна среда".

Планира се през 2017 г. в район "Овча Купел" 26% от генерираните отпадъци да бъдат събрани при източника, а в район "Кремиковци" 22%. Измозването е за сметка на три лицензирани фирми за разделно отнасяне на отпадъци. Със спестените пари Столичната община щяла да строи и ремонтира детски площадки и градинки. В края на тази година ще бъде известен размерът за "Овча купел" и "Кремиковци".

От Дневник

11/09 Най-накрая фирмите в София ще плащат такса смет за килограм, а не по данъчна оценка

Най-накрая Столичната община ще промени правилата за изчисление на такса на смет на фирмите и предприятията, които работят извън жилищните площи. Те вече ще плащат за количество изхвърлени отпадъци, а не на базата на данъчната оценка на имота.

Това става след решение на Върховния касационен съд, който задължава местната управа да промени наредбата си. Промяната обаче няма да важи за таксата смет в жилищните площи, които ще продължат да плащат по стария метод с промили.

Решението ще бъде взето в четвъртък на редовното заседание на Столичния общински съвет по предложение на зам.-кмета по бюджет и финанси Дончо Барбалов. В доклада му е записано, че според съда няма пречка местната управа да установява конкретното количество изхвърлен отпадък, защото в договора се записва големината на контейнера и честотата на извозването. Това и сега става с директно договаряне, но таксата се изчислява на базата на промили независимо колко смет реално е изхвърлена. И така предприятието е задължено да плаща голям местен налог.

Отсега нататък, за да знае количеството смет, общината ще поставя контейнери с точно определена големина. В договора си с фирмата ще уточнява честотата на извозване на кофите и оттам ще се определя размерът на таксата. Предприятията се задължават да не замърсят терените наоколо.

Барбалов пише в доклада си, че броят на такъв тип фирми е нараснал от 266 на 1666 от 2006 г. досега. От години Българската стопанска камара лобира за тази промяна, която все беше отлагана, макар че и общината я смяташе за несправедлива.

От Георги Марчев

11/09 Доклад на ООН: Изхвърляната храна е третият най-голям замърсител с вредни емисии в света

Изхвърлянето на храна на световно ниво води до отделянето на огромно количество вредни въглеродни емисии. Този извод прави Организацията на обединените нации в свой доклад от тази сряда, за който съобщава Ройтерс.

Ежегодно, около една трета от всички хранителни продукти, които се консумират от човека (около 1 300 000 000 тона), се изхвърлят и с това се губи и цялата енергия, вода и химикали, употребени за производството и за изхвърлянето им.

Като следствие близо 30 на сто от обработваемата земя в света, както и сериозни количества вода, равняващи се на годишния приток от река Волга, се ползват напразно.

Въглеродният отпечатък от изхвърляната храна на глобално ниво се равнява на над 3 милиарда тона въглероден диоксид годишно, изчислява Организацията по прехрана и земеделие на ООН (FAO) в доклада си "Отпечатъкът на хранителните отпадъци". Ако цифрата се отнасяше за държава, тя щеше да бъде **третият най-голям замърсител** с вредни емисии в света след Китай и САЩ.

Изводът в доклада също така предполага, че по-ефективното усвояване на храната може да допринесе в значителна степен в глобалните усилия за намаляване на емисиите парникови газове, което да ограничи и глобалното затопляне.

В индустриалния свят голяма част от отпадъците идват от потребителите, които от своя страна купуват прекалено много и после изхвърлят това, което не успяват да изядат. В развиващите се страни проблемът с изхвърляната храна е главно резултат от неефективно земеделие и липсата на подходящи съоръжения за съхранение.

Намаляването на изхвърляните количества храни не само ще облекчи натиска заради намаляващите природни ресурси, но също така ще намали нуждата от повишаване производството на храни с 60%, с които трябва да се задоволят хранителните нужди на населението през 2050, се констатира в доклада на FAO.

В документа се препоръчва също по-добра комуникация между производители и потребители, което от своя страна да направи по-ефективна веригата на доставки. Според експертите на FAO е важно също така да се инвестира повече в прибирането на реколтата, както и в съоръжения за охлаждане и опаковане.

Потребителите в развитите страни трябва да бъдат насърчавани да предлагат по-малки порции храна и да намират повече начини за употреба на хранителните остатъци. Бизнесът например може да дава излишните си хранителни продукти за благотворителност и да разработва алтернативи на изхвърлянето на органични отпадъци в депа, пише още в доклада на ООН.

На около 750 милиарда щатски долара годишно изчисляват експертите цената на изхвърляната храна като изключват само рибата и морските дарове и се базират на производствените цени. С изхвърляната храна се консумира и около 250 куб. км вода и около 1 400 000 000 хектара, като голяма част са естествени местообитания, които са направени обработваеми.

От Дневник

11/09 Пластмасата е с най-висока цена като отпадък

Цената на пластмасовите отпадъци се е повишила и в момента те се изкупуват на най-висока цена. Това се дължи най-вече на поскъпването на петрола и на новите ограничения в изкупуването на метални отпадъци, въведени с измененията в Закона за управление на отпадъците, обяснява Георги Славчев - прокурист на една от организациите за оползотворяване на отпадъците от опаковки в страната – "Екобулпак", цитиран от БТА.

Към момента отпадъците от пластмаса са на цена около 500 лева на тон за най-високото качество, следват металните отпадъци - около 420 лева на тон. Хартиените струват около 100 лева на тон, а стъклените - около 30-40 лева на тон, конкретизира Славчев.

Тези цени правят пластмасовата смет атрактивна за клошарите, които срещаме из улиците на столицата с натоварени каруци, коментират още от организацията. Според представителите на "Екобулпак" именно клошарите са един от основните проблеми на разделното събиране на отпадъци в страната.

"Някои от клошарите дори използват кофите ни за колички, с които превозват крадените отпадъци. Бъркането в нашите цветни кофи трябва да се третира като кражба и да има санкции за това, както е в други европейски страни", настояват в тази връзка от организацията.

Според фирмата нужно е да се въведе система от стимули и санкции, която да мотивира и населението да изхвърля разделно битови си отпадъци. Такса "смет" е добър стимул, но отново проблем е анонимността на отпадъка.

От **Дневник**

11/09 Кабинетът ще се бори с радона в сградите

Правителството прие национална програма за намаляване въздействието на радон в сградите (2013-2017 г.), съобщиха от правителствената информационна служба след днешното заседание на кабинета.

Радонът е естествен източник на йонизиращо лъчение. Облъчването с него води до повишен риск за развитие на рак на белите дробове. Основен източник на радон във въздуха на дадена сграда са почвата и скалите, върху които тя е построена. Като инертен газ той може свободно да прониква в сградите чрез дефекти във външната им обвивка или малки пукнатини в основата им, обясняват от "Дондуков" 1.

Целта на програмата е да се формира дългосрочна политика за намаляване и предотвратяване риска за здравето на хората в резултат от въздействието на високи концентрации на химичния елемент в сгради.

Затова ще се направи представително национално проучване за нивата на радон в сгради, което ще доведе до изготвянето на радонова карта на България. След това ще се изготви методика за определяне на районите с висок радонов риск.

Ще бъде създадена национална база данни, обединяваща резултатите от всички измервания. Те ще служат на населението за проверка при покупка, наемане и реконструкция на жилища.

Ще се направи и анализ на провеждания контрол по време на строителство.

Програмата се прави и заради уеднаквяване на националното законодателство с новите европейски и международни изисквания.

Отговорностите по програмата щели да се разпределят между правителствени и неправителствени организации. Освен това ще се определят изисквания към методите и средствата за измерване на радон, както и нормативни изисквания и методични указания за понижаване на нивата им в съществуващи и при проектирането на нови сгради.

Предстои програмата да има собствена интернет страница, на която ще бъдат публикувани данните от проучванията и друга информация, свързана с изпълнението на дейностите по документа.

От Дневник

12/09 Зинаида Златанова обеща на Фандъкова помощ за завода за боклука

Правителството предприема всички мерки, за да не загуби България пари от оперативните програми на ЕС, обяви вицепремиерът и министър на правосъдието Зинаида Златанова.

В оперативен порядък, за по-малко от половин час, тя обсъди в с кмета на София Йорданка Фандъкова изпълнението на проектите в сегашния програмен период, който изтича в края на годината, и подготовката за следващия период - 2014-2020 година.

Йорданка Фандъкова съобщи, че в края на месеца ще покаже на Златанова площадката на новия завод за преработката на отпадъците на София.

Двете посочиха, че ще се направи всичко възможно обектът да бъде изграден и заявиха, че не трябва да не се спекулира с хипотезите за спиране на европейското финансиране за него.

"Въпросът за завода за отпадъци на София стои от 11 години и все още не е решен", посочи Златанова.

"Имаме общото виждане, че трябва да направим всичко възможно, за да изразходим максимално добре средствата, които имаме на разположение по оперативните програми", добави тя.

Градоначалникът пък посочи, че обжалванията на процедурите по изграждането на завода за отпадъци в София са предвидени в графика и няма забавяне на сроковете.

На свой ред вицепремиерката обяви, че София има особено място в областта на регионалното развитие в следващия програмен период.

Фандъкова обеща веднага да й изпрати подробни проекти за еврофинансиране на общината през следващия програмен период на ЕС.

По публикацията работи: Златко Желев

13/09 Въпреки решението на съда фирмите в София ще плащат такса смет по стария метод

Въпреки че Върховният административен съд отмени окончателно някои от компонентите в такса смет за фирмите на пряко договаряне в София, Столичният общински съвет успя да заобиколи решението на магистратите, пише в. "Сега". Пред изданието вносителят на доклада зам.-кметът по бюджет и финанси Дончо Барбалов обяснил, че в крайна сметка корекциите са малки и ще запазят стария начин на изчисление на базата на данъчна оценка, а не на килограм отпадъци.

По-рано през седмицата се разбра, че съдът отменя окончателно тази практика с мотивите, че местната управа има как да мери сметта на фирмите на пряко договаряне.

"Целта е таксата за фирмите да остане същата - да не се променя нито нагоре, нито надолу", каза още Дончо Барбалов. В момента предприятията на пряко договаряне не заплащат на кметството дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване. Те обаче плащат другите два компонента - за обезвреждането на отпадъците в депа и за чистотата на обществените територии.

От общината обаче се оправдават, че нямат достатъчно информация за договорите на фирмите със сметоизвозващите компании и се явяват само трета страна. Затова те щели да изискват занаяд ЕИК и данни за големината на контейнерите.

С вчерашните промени всъщност в таксата нищо не се изменя - фирмите и занаяд ще продължат да плащат 3 промила върху отчетната стойност на имотите за депонирането и 3.4 промила - за чистотата на обществените територии.

От Дневник

14/09 Екобукет за любимата учителка

Цветята в първия учебен ден за учителката могат да бъдат и ръчно изработени - с лично отношение и с грижа за природата. Как точно става това ще покажат на желаещите деца от сдружение "Зелени инициативи" в последния ден от ваканцията.

По време на открита работилница за екобукети децата ще се учат да правят сами цветя и букети от стари вестници и списания, пластмаса или найлонови торбички, а родителите могат да помагат.

Идеята на организаторите е да припомнят на малчуганите, че най-красивите и ценни неща са тези, които сами изработваме с много любов.

Събитието ще започне с музика и танци в 11 часа тази неделя (15 септември) на голямата поляна в Южния парк. В програмата са предвидени и други забавни игри, с които децата да научат как да опазват природата.

От Дневник